

Затверджено

рішенням вченої ради навчально-

наукового центру гуманітарної освіти

протокол №1_

ід «18 » вересня 2023 _____р.

Директор ННЦГО

(підпис)

(П.І.Б)

Рекомендовано

на засіданні кафедри

історії та

мовознавства

-

протокол № 1 від «14» вересня 2023
р.

Завідувач кафедри історії та

мовознавства

Л.М.

(підпис)

Близнюк

(П.І.Б)

СИЛАБУС

 з дисципліни **ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ** _____

Семестр та рік навчання семестр перший рік навчання перший

Освітній рівень (перший або другий) перший

103-ЕП-322, 105-ОАО-322, 101-ФС-322, 112-РКТФ-322, 107-МОА-322, 117-ІТМ-322, 106-М-322, 104-ПТБД-322, 109-ПУА-322, 110-УПЕП-322

Лекції та практичні заняття відповідно до розкладу [**http://rasp.kart.edu.ua**](http://rasp.kart.edu.ua)

Лектор: доцент Сніжко Ірина
Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Контакти лектора: [**isnizhko@ukr.net**](mailto:isnizhko@ukr.net)

Додаткові інформаційні ресурси: [**http://metod.kart.edu.ua**](http://metod.kart.edu.ua)

Предметом навчальної дисципліни «Історія України та української культури» є тенденції формування і розвитку людського суспільства та його культури на території України з найдавніших часів до сьогодення.

Навчальна дисципліна «Історія України та української культури» є складовою гуманітарної підготовки бакалаврів. Курс знаходиться на перетині різних гуманітарних дисциплін, базується на знаннях студентів з історії України та всесвітньої історії, отриманих на доуніверситетському етапі навчання. Знання і вміння студентів, отримані в курсі «Історії України та української культури», створюють певні передумови для вивчення таких дисциплін як «Політологія», «Історія залізничного транспорту», «Філософія», «Соціологія», «Правознавство», «Релігієзнавство», «Економічна історія» та ін.

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія України та української культури» є створення цілісного уявлення про історичний розвиток українського народу, сприяння формуванню історичної свідомості майбутніх спеціалістів, усвідомленню нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю, вихованню громадянського патріотизму, відповідальності за долю України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія України та української культури» є поглиблення системи знань з вітчизняної історії, формування навичок критичного осмислення історичної інформації, роботи з джерелами і літературою, вироблення власного ставлення до подій минулого, вміння застосовувати набуті знання з історії для того, щоб самостійно орієнтуватися в суспільно-політичних подіях.

Курс спрямований на розвиток наступних компетентностей студентів:

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати :

основні історичні факти, події, явища, які відбувалися в українській історії, хронологію подій, сутність проблем етногенезу українського народу, становлення та розвитку української державності, соціально-політичних процесів в Україні, історичних особистостей та їх вплив на перебіг історичного розвитку, сутність феномену української культури як ключової сфери суспільної свідомості, головні напрями розвитку української культури.

вміти :

користуватися історичними джерелами та літературою; аналізувати історичні факти, події, процеси, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними; користуватися понятійним апаратом навчальної дисципліни; проводити аналогії, давати порівняльні характеристики історичних періодів, політичних подій, особливостей суспільного розвитку тощо; орієнтуватися в соціальних і політичних явищах та процесах, що відбувалися на українських землях від давнини до сьогодення, аналізувати український етнонаціональний культурний простір.

Опис дисципліни:

Кредитів ECTS – 3/4/4,5/5

Загальна кількість годин вивчення дисципліни – 90/120/135/150

Дисципліна викладається для студентів першого рівня вищої освіти (бакалаврів)

Для студентів денної форми навчання дисципліна викладається у I семестрі, протягом одного семестру і передбачає проведення 1 лекції на тиждень (всього 16 або 15 лекцій залежно від розкладу) і 1 практичного (семінарського) заняття раз на тиждень, або раз на два тижні (всього 4/ 8 або 7 занять).

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студентів

для денної форми навчання становить – 30/60, 45/75, 60/60, 60/75, 75/75

для заочної форми навчання – – 10/80, 8/82, 6/84, 10/80; 16/104, 14/106, 6/112; 12/108, 16/104; – 6/129; 16/134

Тематично-календарний план курсу:

Тижд.Год.		Тема лекції	Год.	Тема семінарського заняття
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	2	Тема 1. Вступ до курсу історії України та української культури.	2	Вступ до курсу історії України та української культури.
2	2	Тема 2. Провідні суспільно-культурні процеси дослов'янського часу на землях України.	2	Провідні суспільно-культурні процеси дослов'янського часу на землях України
3	2	Тема 3. Київська Русь, Галицько-Волинська держава: соціально-політичний і культурний розвиток.	2	Київська Русь, Галицько-Волинська держава: соціально-політичний і культурний розвиток. С/з 1.
4	2	Тема 4. Соціально-політичне та культурне життя в українських землях у складі Литви та Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII ст.) Лекція 1.	2	Київська Русь, Галицько-Волинська держава: соціально-політичний і культурний розвиток. С/з 2.
5	2	Тема 4. Соціально-політичне та культурне життя в українських землях у складі Литви та Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII ст.) Лекція 2.	2	Соціально-політичне та культурне життя в українських землях у складі Литви та Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII ст.) С/з 1.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
6	2	Тема 5. Соціально-політичні та культуротворчі процеси в Україні в середині XVII – 80-х роках XVIII ст. Лекція 1.	2	Соціально-політичне та культурне життя в українських землях у складі Литви та Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII ст.) С/з 2.

7	2	Тема 5. Соціально-політичні та куль-туротворчі процеси в Україні в середині XVII – 80-х роках XVIII ст. Лекція 2.	2	Соціально-політичні та культуро-творчі процеси в Україні в середині XVII – 80-х роках XVIII ст. С/з 1.
8		Модульний контроль: тест.		
9	2	Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій.	2	Соціально-політичні та культуро-творчі процеси в Україні в середині XVII – 80-х роках XVIII ст.
		Українське національно-культурне від-родження кінця XVIII – початку XX ст. Лекція 1.		С/з 2.
10	2	Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій.	2	Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII – початку XX ст.
		Українське національно-культурне від-родження кінця XVIII – початку XX ст. Лекція 2.		
11	2	Тема 7. Українська національно-демо-кратична революція 1917-1920 рр. та її вплив на соціально-політичний і куль-турний розвиток суспільства. Лекція 1.	2	Українська національно-демократич-на революція 1917-1920 рр. та її вплив на соціально-політичний і культурний розвиток суспільства.
				С/з 1.
12	2	Тема 7. Українська національно-демо-кратична революція 1917-1920 рр. та її вплив на соціально-політичний і куль-турний розвиток суспільства. Лекція 2.	2	Українська національно-демократич-на революція 1917-1920 рр. та її вплив на соціально-політичний і культурний розвиток суспільства.
				С/з 2.
13	2	Тема 8. Соціально-політичні та куль-туротворчі процеси в Україні у 1920-х –1980-х роках. Лекція 1.	2	Соціально-політичні та культуро-творчі процеси в Україні у 1920-х –1980-х роках. С/з 1.
14	2	Тема 8. Соціально-політичні та куль-туротворчі процеси в Україні у 1920-х –1980-х роках. Лекція 2.	2	Соціально-політичні та культуро-творчі процеси в Україні у 1920-х –1980-х роках. С/з 2.

15	2	Тема 9. Суспільно-політичний і куль-турний розвиток України в 90-ті роки ХХ ст. – на початку ХХІ ст. Лекція 1.	2	Суспільно-політичний і культурний розвиток України в 90-ті роки ХХ ст. – на початку ХХІ ст. С/з 1.
16		Модульний контроль: тест.		
17	2	Тема 9. Суспільно-політичний і куль-турний розвиток України в 90-ті роки ХХ ст. – на початку ХХІ ст. Лекція 2.	2	Суспільно-політичний і культурний розвиток України в 90-ті роки ХХ ст. – на початку ХХІ ст. С/з 2.

-

ФЕТ курс І групи 111УПЕП, 110АОКД, 161МТРБ, 31ФС, 41ФТ, 51М, КДЛ, 61МОіА, 71ПУА, 81ЕП, 181БП, 91П, 191ПТБД

Тижд.Год.		Тема лекції	Год.	Тема семінарського заняття
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	2	Тема 1. Вступ до курсу історії України та української культури.		
2	2	Тема 2. Провідні суспільно-культурні процеси дослов'янського часу на землях України.	2	Провідні суспільно-культурні процеси дослов'янського часу на землях України.
3	2	Тема 3. Київська Русь, Галицько-Волинська держава: соціально-політичний і культурний розвиток.		
4	2	Тема 4. Соціально-політичне та куль-турне життя в українських землях у складі Литви та Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII -ст.) Лекція 1.	2	Київська Русь, Галицько-Волинська держава: соціально-політичний і культурний розвиток.
5	2	Тема 4. Соціально-політичне та куль-турне життя в українських землях у складі Литви та Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII ст.). Лекція 2.		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
6	2	Тема 5. Соціально-політичні та куль-туротворчі процеси в Україні	2	Соціально-політичне та культурне життя в українських

		в середині XVII – 80-х роках XVIII ст. Лекція 1.	землях у складі Литви та Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII ст.)
7	2	Тема 5. Соціально-політичні та куль-туротворчі процеси в Україні в середині XVII – 80-х роках XVIII ст. Лекція 2.	
8		Модульний контроль: тест.	
9	2	Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій.	2 Соціально-політичні та культууро-творчі процеси в Україні в середині XVII – 80-х роках XVIII ст.
		Українське національно-культурне від-родження кінця XVIII – початку XX ст. Лекція 1.	
10	2	Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій.	2 Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Українське національно-культурне відродження кінця XVIII – початку XX ст.
		Українське національно-культурне від-родження кінця XVIII – початку XX ст. Лекція 2.	
11	2	Тема 7. Українська національно-демо-кратична революція 1917-1920 рр. та її вплив на соціально-політичний і куль-турний розвиток суспільства. Лекція 1.	
12	2	Тема 7. Українська національно-демо-кратична революція 1917-1920 рр. та її вплив на соціально-політичний і куль-турний розвиток суспільства. Лекція 2.	2 Українська національно-демократич-на революція 1917-1920 рр. та її вплив на соціально-політичний і культурний розвиток суспільства.
13	2	Тема 8. Соціально-політичні та куль-туротворчі процеси в Україні у 1920-х –1980-х роках. Лекція 1.	
14	2	Тема 8. Соціально-політичні та куль-туротворчі процеси в Україні у 1920-х –1980-х роках. Лекція 2.	2 Соціально-політичні та культууро-творчі процеси в Україні у 1920-х –1980-х роках.
15	2	Тема 9. Суспільно-політичний і куль-турний розвиток України в 90-ті роки XX ст. – на початку XXI ст. Лекція 1.	
16		Модульний контроль: тест.	

17 2 Тема 9. Суспільно-політичний і культурний розвиток України в 90-ті роки ХХ ст. – на початку ХХІ ст. Лекція 2.

1 Суспільно-політичний і культурний розвиток України в 90-ті роки ХХ ст. – на початку ХХІ ст.

-
-

Інформація про курс розміщена на сайті
Університету: <http://metod.kart.edu.ua/>

Рекомендована література:

Основна

1. Бойко О.Д. Історія України: навч. посіб. / О. Д. Бойко. – 5-те вид., доп. – К. : Академвидав, 2014. – 720 с.
2. Бокань В. Історія культури України: навч. посіб. / В. Бокань, Л. Польовий. – К. : МАУП, 2002. – 256 с.
3. Воронянський О. В. Історія України: навч. посіб. / О.В. Воронянський. – Х. : Парус, 2008. – 543 с.
4. Греченко В.А. Історія України. Модульний курс: навч. посібник / В.А. Греченко. – Х. : Торсінг плюс, 2009. – 383 с.
5. Закович М.М. Культурологія: українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М.М. Закович. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
6. Історія України: конспект лекцій / О.П. Гужва, К.Е. Колісник та ін. – Х.: УкрДАЗТ, 2014. – 67 с.

7. Історія України: навч.-метод. посіб. для семінарських занять / В.М. Литвин, А.Г. Слюсаренко, В.Ф. Колесник та ін. – К.: Знання-Прес, 2006. – 460 с.
8. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : курс лекцій / М.В. Кордон. – К., 2005. – 576 с.
9. Кормич Л.І. Історія України від найдавніших часів і до ХХІ століття: навч. посіб. – 3-є вид., доп. і перероб. / Л.І. Кормич, В.В. Багацький. – Х.: Одиссей, 2002. – 479 с.
10. Остафійчук В.Ф. Історія України: сучасне бачення: навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і доп. / В.Ф. Остафійчук. – К.: Знання-Прес, 2006. – 422 с.
11. Світлична В.В. Історія України: навч. посібник /За ред. Ю.М. Алексєєва. – 7-є вид. / В.В. Світлична. – К.: Каравела, 2015. – 392 с.
12. Шейко В.М. Історія української культури / В.М. Шейко. – Х., 2001. – 413 с.

Допоміжна

1. Василенко В. Голодомор 1932-1933 годов в Украине как преступление геноцида. Правовая оценка. / В. Василенко. – К. : Вид-во ім. «Олени Теліги», 2009. – 48 с.
2. Грушевський М. Ілюстрована історія України: Нове доповнене видання. – Донецьк: ТОВ ПКФ «БАО», 2003. – 733с.
3. Грушевський М. Історія України-Русі. В 11т. 20 кн. – К.: Наук. думка, 1995. - 544 с.
4. Даниленко В.М. Сталінізм на Україні / В.М. Даниленко, Г.В. Касьянов, С.В. Кульчицький. – К.: Либідь, 1991. – 344 с.
5. Іванченко Р. Історія без міфів: Бесіди з історії української державності: навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: МАУП, 2006. – 622с.
6. Історія України в особах: IX – XVIII ст. / [М. Котляр](#), [Н. Яковенко](#), [П. Сас](#) та ін. – К.: Україна, 1993. – 576 с.
7. Історія України в особах: XIX – XX ст. / І. Войцехівська, В. Абліцов, О. Божко та ін. – К.: Україна, 1995. – 479 с.

8. Конституція гетьмана П. Орлика: метод. вказівки з дисципліни «Історія України» для студентів денної форми навчання / О.П. Гужва, В.М. Щербак, Л.М. Близнюк, Т. М. Саламатіна, О.О. Литвиненко, І.В. Толстов, Г.Ф. Арбузов. – Х.: УкрДАЗТ, 2014. –76 с.
9. Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К.: Генеза, 1996. – 942 с.
10. Смолій В. Богдан Хмельницький: Хроніка життя та діяльності / В. Смолій, В. Степанков. – К.: Либідь, 1994. – 502 с.
11. Шаповал Ю.І. Людина і система (Штрихи до портрета тоталітарної доби в Україні) / Ю.І. Шаповал. – К.: Ін-т нац. відносин і політології, 1994. – 272 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Портал електронних видань Українського державного університету залізничного транспорту: <http://metod.kart.edu.ua/>
2. Книги та підручники з історії України та всесвітньої історії. – Режим доступу: <http://history.vn.ua/book/>.
3. Український історичний журнал. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua>
4. Український журнал. – Режим доступу: <http://ukrzurnal.eu>
5. Громадський проект «ЛІКБЕЗ. Історичний фронт». – Режим доступу: <http://likbez.org.ua/uk>
6. «Навчальні матеріали онлайн. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>

Умовою ефективного засвоєння змісту дисципліни і досягнення наведених результатів (набуття необхідних компетенцій) є не тільки високопрофесійна

робота викладача, а також наполеглива, цілеспрямована учбова діяльність студентів, яка включає різні форми роботи як під час аудиторних занять (лекцій і семінарів), так і самостійної підготовки.

Під час лекцій ефективності засвоєння матеріалу, що надається, сприяє не лише уважне слухання і кропітке ведення конспекту, але й також формулювання уточнюючих запитань, можливих критичних зауважень, спроби навести приклади, які б ілюстрували або, навпаки, ставили під сумнів, положення, що наводяться. Активна участь в коротких обговореннях, які зазвичай є природнім елементом лекцій, також є активністю, що очікується від студентів в ході вивчення ними дисципліни.

Робота на семінарських заняттях передбачає наступну активність студентів:

- підготовку доповідей і виступів на теми, означені програмою курсу;
- участь в обговоренні нагальних питань з тематики дисципліни;
- виконання індивідуальних завдань (представлення реферативних робіт, презентацій тощо);
- участь в усних і письмових опитуваннях.

-

-

Контроль знань у рамках навчальної дисципліни «Історія України та української культури» здійснюється з урахуванням особливостей кредитно-модульної системи, відображених у Положенні про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової

книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

-

-

Принципи формування оцінки:

Принцип формування оцінки за модуль за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчальної роботи.

Максимальна кількість балів за модуль				
Модульне тестування до 40	Семінарські заняття до 30	Відвідування занять до 10	Самостійна робота до 20	Сума балів за модуль до 100

Модульне тестування оцінює рівень засвоєння матеріалу двох змістових модулів, які входять до складу відповідного модуля. Максимальна кількість балів за виконання тестів – 40.

На *семінарському занятті* студент може отримати таку кількість балів:

- за підготовлений виступ – до 8 балів;
- за участь у дискусії – до 5 балів;
- за запитання – до 2 балів.

За нестандартні рішення та творчий підхід при виконанні завдань викладач може додати до 2 балів. Максимальна сума, яку може набрати студент – 30 балів.

За складову «*Відвідування занять*» бали не нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50 % лекційних занять у модулі з неповажних причин. За відвідування кожного заняття понад 50 % (5 семінарів) нараховується по 2 бали. Максимальна сума становить 10 балів.

У складовій «*Самостійна робота*» оцінюється рівень засвоєння студентом розділів і питань курсу, які визначені для самостійного вивчення, а також якість підготовки до навчальної промови та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів складає 20.

До перелічених складових модульної оцінки можуть нараховуватися *додаткові бали* за участь студента у науковій роботі, робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо.

Кількість додаткових балів визначається на розсуд викладача, але у сумі не більш 100 балів разом з переліченими складовими модульної оцінки.

Отримана таким чином сума балів доводиться до відома студентів перед проведенням модульного контролю. Студентам, які набрали від 60 до 100 балів і згодні з цією сумою, відповідна оцінка модуля виставляється у екзаменаційну відомість.

У разі незгоди студента з отриманою сумою балів або, якщо вона складає менше 60 балів, її можна покращити за рахунок участі студента у процедурі *модульного контролю*.

Кількість балів, яка може бути отримана за результатами модульного контролю, дає студенту можливість підвищити оцінки поточного контролю на один ступінь за державною шкалою:

з «4» (75-89 балів) на «5» (90-100 балів);

з «3» (60-74 бали) на «4» (75-89 балів);

з «2» (35-59 балів) на «3» (60-74 бали).

Таким чином, максимальна кількість балів модульного контролю коливається у межах від 10 до 25 балів залежно від конкретного випадку.

Оцінка іспиту визначається як середньоарифметична оцінок двох модулів.

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на модульних тестуваннях та заліках має виконуватися індивідуально